

**Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра
ДУ «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»
Білоцерківський технологічно-економічний коледж
Козелецький коледж ветеринарної медицини
Компаніївський коледж ветеринарної медицини
Золотоніський коледж ветеринарної медицини
Олександрійський коледж
Бобринецький коледж ім. В. Порика
Тулчинський коледж ветеринарної медицини
Маслівський аграрний коледж ім. П.Х. Гаркавого**

**Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції**

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні технології в агрономії, агрохімії та екології.
Землеустрій та кадастри в сучасних умовах:
проблеми та вирішення**

31 жовтня 2019 року

**Біла Церква
2019**

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Ровни П., професор, Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра.

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент, декан агробіотехнологічного факультету.

Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ агробіотехнологічного факультету.

Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділу аспірантури та докторантури.

Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ університету.

«Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту». Інноваційні технології в агрономії, агрохімії та екології. Землеустрій та кадастри у сучасних умовах: проблеми та вирішення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 31 жовтня 2019 року. Біла Церква, 2019. 71 с.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

Таблиця 1 – Структура урожаю базової категорії картоплі сортів різних груп стиглості

Сорт	Кількість бульб, шт/кущ (середнє)	Структура урожаю, %			
		< 25 г	26-50 г	51-80 г	80 г >
2015 рік					
Повінь (контроль)	8,2	20,7	39,0	18,3	22,0
Скарбниця	7,5	18,7	30,7	29,3	21,3
Слов'янка (контроль)	7,9	26,6	30,4	24,1	19,0
Лілея	7,3	19,2	38,4	26,0	16,4
2016 рік					
Повінь (контроль)	8,5	22,0	39,0	20,4	18,6
Скарбниця	6,9	25,4	28,6	26,6	19,4
Слов'янка (контроль)	8,2	24,3	37,0	16,9	21,8
Лілея	6,5	27,5	48,9	23,6	0

У досліджуваних сортів відсоток насінневих бульб становив, в середньому за два роки, – Повінь – 58,4 %, Скарбниця – 57,6 %, Слов'янка – 54,2 % та Лілея – 68,4 %.

Окремо по роках великої різниці в кількості бульб насінневої фракції не виявлено Повінь – 57,3-59,4 %, Скарбниця – 60,0-55,2 %, Слов'янка – 54,4-53,9 % та Лілея – 64,4-72,5 %. Таким чином, найбільше бульб насінневої фракції виявлено у сорту Лілея, з цим пов'язана і найменша урожайність вказаного сорту, а найменшу у сорту Слов'янка.

Встановлено, що у всіх досліджуваних сортів середня кількість бульб під кущем становить 7-8 шт. Отже, коефіцієнт розмноження картоплі досить високий, а це дає змогу швидкого розмноження сортів для подальшої їх реалізації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Верменко Ю.Я., Олійник В.П. Міні-бульби в насінництві картоплі // Вісник ДАУ. Біла Церква, 2000. Вип. 10. С. 54–58.
2. Картопля практична енциклопедія / За ред. П. С. Теслюка, М. Ю. Власенка, М. Й. Шевчука. Луцьк, 2003. 300 с.
3. Банадысев С.А. Семеноводство картофеля: организация, методы, технологии. Минск., 2003. 326 с.

УДК 631.416.1:633.11«324»(477.4)

ПАНЧЕНКО Т.В., канд. с-г. наук

ПАНЧЕНКО М.Т., студент 4 курсу

Білоцерківський національний аграрний університет

panchenko.taras@gmail.com

ВМІСТ ЛЕГКОГІДРОЛІЗОВАНОГО АЗОТУ В ҐРУНТІ ПІСЛЯ ЗБИРАННЯ ПОПЕРЕДНИКІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В ЦЕНТРАЛЬНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Одним з найважливіших елементів сучасних систем землеробства, особливо в частині регулювання режиму органічної речовини, поліпшення гумусного стану ґрунтів, ослаблення або усунення біологічних причин, які обмежують зростання врожайності польових культур, є сівозміна. «Про те, нажаль, ми забули, що це таке». Комерціалізація сільськогосподарського виробництва призвела до негативних явищ, де добір попередника, а тим більше створення сівозміни є суттєвою проблемою.

Ключові слова: попередники, легкогідралізований азот, поживні рештки, пшениця озима, сівозміна.

Нераціональне використання ріллі в останні роки призводить до значного зниження вмісту гумусу, погіршення структури ґрунту, його агрофізичних і агрохімічних властивостей [1]. Інтенсивний розвиток ерозійних процесів, висока засміченість посівів і інші негативні фактори поряд з обмеженим внесенням добрив ведуть до подальшої де-гуміфікації. Дефіцит гумусу в чорноземах, практично не поповнюється рослинними залишками і за науковими даними може становити до 0,3-0,4 т/га в рік.

Отримання високої урожайності пшениці озимої пов'язане безпосередньо з забезпеченістю рослин елементами мінерального живлення, вміст яких в ґрунті постійно змінюється залежно від умов, які склалися у біологічному та ґрунтово-кліматичному комплексі, а також від впроваджуваних агротехнічних заходів [2].

У наших дослідженнях встановлено розподіл легкогідралізованого азоту (за методом Тюріна) у горизонтах орного шару залежно від попередників (рис. 1).

З даних рисунка 1 видно, що восени після збирання попередників пшениці озимої найбільша кількість легкогідралізованого азоту спостерігалася після попередника горох на зерно, і становила в горизонті 0-10см – 17,62 мг, в 10-20 см – 15,47 мг і в 20-30 см – 13,91 мг-екв. на 100 грам абсолютно сухого ґрунту.

Значна кількість азоту спостерігалася також і після гірчиці білої. Раннє збирання цього попередника сприяло кращим процесам нітрифікації. Вміст легкогідролізованого азоту після збирання даного попередника у горизонті 0-10 см – 16,43 мг, в 10-20 см – 14,32 мг і в 20-30 см – 13,11 мг-екв.

Деяко менше легкогідролізованого азоту було в ґрунті після кукурудзи на зерно і сої, так в горизонті 0-10 см його, відповідно було 5,25 і 6,38 мг. в 10-20 см – 13,74 і 14,29 мг і в шарі 20-30 см, відповідно, було 12,49 і 13,17 мг-екв. на 100 г ґрунту. Найменше азоту накопичувалося після озимого ячменю на зерно в горизонтах 0-10 см, 10-20 і 20-30 см, відповідно, містилося 14,06, 12,83 і 11,03 мг.

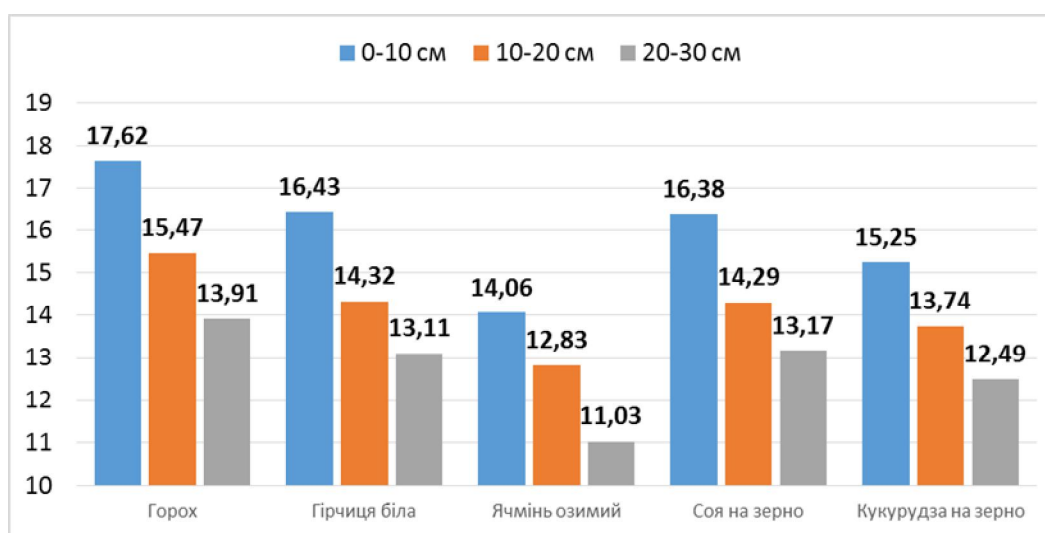

Рис. 1. Вміст легкогідралізованого азоту в ґрунті після збирання попередників (мг – екв. на 100 г ґрунту) в середньому за 2012-2015 рр.

Залежно від року вирощування накопичення легкогідролізованого азоту в різних шарах ґрунту за різних попередників були подібним до багаторічних, за винятком кукурудзи на зерно.

Наведені дані доводять, що у наших дослідах кращими попередниками з накопичення легкогідролізованого азоту у орному шарі ґрунту є горох на зерно, гірчиця біла та соя на зерно, а найгіршим – озимий ячмінь.

Таким чином, рослини пшениці озимої по непаровим попередникам знаходяться в менш сприятливих умовах азотного живлення, що істотно впливає на формування елементів структури продуктивності колосу, а в підсумку і величини урожайності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Куценко О.М., Ляшенко В.В. Вплив попередників на продуктивність посівів озимої пшениці в умовах Лівобережного Лісостепу / Вісник Полтавської ДАА, № 4, 2008, С. 50–53
2. Ягодин Б. А., Жуков Ю. П., Кобзаренко В. И. Агрехимия / Под ред. Б. А. Ягодина. М.: Мир, 2004. 584 с.

УДК 633.12:631.86

КАРПУК Л.М., д-р с.-г. наук

КОЗАК Л.А., канд. с.-г. наук

ЄЗЕРКОВСЬКА Л.В., канд. с.-г. наук

КАРАУЛЬНА В.М., канд. с.-г. наук

ПАВЛІЧЕНКО А.А., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ РІДКИХ ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ГРЕЧКИ ЗА ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

Поширення виробництва гречки обумовлене тим, що ця культура містить комплекс корисних речовин для організму людини. За вмістом жирів гречана крупа поступається лише вівсяній та пшоняній, а за вмістом білка перевищує зернові, крім бобових. Саме тому цю культуру охоче вирощують в органічному землеробстві.

На даний час в Україні стрімко розвивається напрямок органічного землеробства. Де площа орних земель за ведення органічного землеробства становить близько 400 тис. га. Слід відмітити що на ринку органіки Україна добре відома, адже у нас вирощують половину всієї органічної гречки у світі. Проте оператори органічного виробництва не мають чіткого та апробованого наукового обґрунтування технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Рідкі органічні мікродобрива в технологіях сучасного екологічно-безпечного землеробства займають належне місце, доповнюючи або змінюючи хімічні препарати. Біологічний захист рослин, має перевагу над хімічним який на 90 % знищує корисну фауну. Технічна ефективність біологічного захисту рослин досягає корисної вибіркової ефективності 60–80 %, а за сприятливих умов – 90–95 %. Вартість біопрепаратів у 2–3 рази нижча хімічних.

Тому метою наших досліджень було удосконалення технології вирощування гречки для виробництва органічної продукції на основі збереження та відтворення родючості ґрунту в умовах Правобережного Лісостепу України.

Дослідження проведено у 2018–2019 рр. на дослідному полі Навчального виробничого центру (НВЦ) Білоцерківського національного аграрного університету (БНАУ).

Гречку вирощують у зерно-просапній сівозміні, з вивченням таких допоміжних продуктів в органічному виробництві: без добрив (контроль), гумісол, гумат-калію.

Гумісол – це рідке органічне добриво, отримане з органічних речовин біогумусу шляхом їхнього перетворення каліфорнійським черв'яком (вермикомпостуванням) за технологією, що захищена Патентом України.

Гумат-калію – продукт переробки торфу, бурого вугілля чи леонардиту, з якого екстраговано активні речовини: азот, фосфор, калій, мікроелементи, а гумінові кислоти з нерозчинних переведено у розчинні одновалентні солі.

Усі види мікродобрив занесені до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених для використання в Україні, а також до Переліку допоміжних продуктів для використання в органічному виробництві з врахуванням вимог стандарту міжнародних акредитованих органів сертифікації з органічного виробництва та переробки, що є еквівалентним регламентам ЄС № 834/2007 та № 889/2008.

В період проведення дослідження урожайність гречки коливалась від 0,92 до 2,8 т/га. На врожайність гречки на досліджуваних полях істотно впливали застосування рідких органічних добрив, особливості гідротермічних умов досліджуваних років.

ЗМІСТ

Правдива Л.А., Ганженко О.М. Ефективність вирощування сорго цукрового як сировини для використання в харчовій та енергетичній промисловості.....	3
Горновська С.В. Необхідність застосування трихограми для захисту сільськогосподарських культур в Україні.....	5
Грабовський М.Б., Городецький О.С., Козак Л.А. Формування продуктивності кукурудзи на силос залежно від фону мінерального живлення.....	7
Грабовський М.Б., Німенко С.С. Перспективи вирощування сої за органічного виробництва.....	8
Остренко М.В., Панченко Т.В., Федорук Ю.В. Урожайність та її структура базової категорії насіння картоплі.....	10
Панченко Т.В., Панченко М.Т. Вміст легкогідролізованого азоту в ґрунті після збирання попередників пшениці озимої в Центральному Лісостепу України.....	12
Карпук Л.М., Козак Л.А., Єзерковська Л.В., Караульна В.М., Павліченко А.А. Вплив рідких органічних добрив на врожайність гречки за органічного землеробства.....	14
Сабадін В.Я. Вихідний матеріал для селекції ячменю ярого.....	15
Лозінський М.В., Устинова Г.Л. Особливості формування довжини колоса головного стебла сортами різних груп стиглості пшениці (<i>T. aestivum</i>) озимої.....	16
Сінельник О.О. Довжина колеоптилю у сортів пшениці м'якої озимої різних за висотою рослин.....	18
Сич З.Д., Кубрак С.М. Вирощування часнику озимого на сітках.....	19
Глеваський В.І., Куянов В.В. Умови реалізації потенціалу продуктивності гібридів цукрових буряків.....	21
Комарова Н.В., Зінченко Д.І. Екологічні та економічні проблеми від нелегального видобутку бурштину «Золота лихоманка північних регіонів України».....	23
Камінецька О.В., Курдибан А.Л. Проблематика вирішення питань у проектах землеустрою, що забезпечують еколого-економічне обґрунтування сівозмін.....	25
Прядка Т.М., Чаленко О.Р. Земельний менеджмент як основа управління територіями.....	27
Лозінська Т.П., Федорук Ю.В. Моніторинг хвороб листя пшениці ярої в умовах біостанціону Білоцерківського НАУ.....	29
Примак І.Д., Панченко О.Б., Панченко І.А. Вплив систем удобрення сівозміни на продуктивність гірчиці білої на зелене добриво.....	31
Пикало С.В., Юрченко Т.В., Харченко М.В. Оцінка посухостійкості сортів пшениці м'якої озимої на осмотичних розчинах з манітом.....	32
Макуха О.В. Вплив ширини міжряддя на біометричні показники сортів фенхеля звичайного при вирощуванні в умовах Півдня України.....	34
Трояновська О.М., Кожевнікова В.Л., Свірчевська О.О. Еколого-агрохімічна оцінка ґрунтів Ярмолинецького району.....	37
Безвіконний П.В., М'ялковський Р.О., Тарасюк В.А. Вплив строків сівби буряка столового на формування листкового апарату в умовах Правобережного Лісостепу України.....	38
Ясінецька І.А., Кушнірук Т.М., Додуріч В.В. Система використання та організації охорони земель історико-культурного призначення.....	40
Любич В.В. Формування врожаю різних сортів тритикале ярого за різних доз і строків внесення азотних добрив.....	42
Бахмат М.І., Сендецький І.В. Формування врожайності ріпаку озимого залежно від застосування регуляторів росту і норм висіву.....	44
Панчук В.І. Інновації обробітку ґрунту.....	45
Забарна Т.А. Формування ботанічного складу агрофітоценозу багаторічних бобових трав першого року життя.....	48
Шкатула Ю.М. Вплив гербіцидів та стимуляторів росту в технології вирощування квасолі.....	49
Поліщук І.С. Продуктивність сортів картоплі залежно від технологічних прийомів вирощування в умовах Лісостепу Правобережного.....	51
Поліщук М.І. Продуктивність сортів сої залежно від впливу сорту, способів сівби та десикації в умовах Лісостепу Правобережного.....	53